

ÖZET

PAMUK (*Gossypium* spp.) MELEZ POPULASYONLARININ F₃ ve F₄ GENERASYONLARINDA VERİM ve LİF KALİTE ÖZELLİKLERİNİN SAPTANMASI

Tunay KARAHAN

Yüksek Lisans Tezi, Tarla Bitkileri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin BAŞAL

2013, 76 sayfa

Bu çalışma Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Araştırma ve Uygulama Çiftliğinde 2011 yılında yürütülmüştür. Ana ebeveyn olarak seçilen Aşkabat 100, Aydın 110, Sealand 542 (*G. barbadanse*), GW Teks, TAM 94 L-25 (*G. hirsutum*) genotipleri ile baba ebeveyn olarak seçilen Carmen, Şahin 2000, SG 125 (*G. hirsutum*) genotiplerinin line tester yöntemine uygun olarak melezlemesi 2006 yılında yapılmıştır. Melezleme sonucu oluşturulan F₃ ve F₄ generasyonları 2011 yılında ebeveynler ve 15 melez kombinasyonları 1 sıra 10 m uzunluğunda ve 3 tekerrürlü olarak tesadüf blokları deneme desenine uygun olarak ekilmiştir. Türler içi (*G. hirsutum* x *G. hirsutum*) ve türler arası (*G. hirsutum* x *G. barbadanse*) melezlemelerinden elde edilen 15 melez kombinasyonun F₃ ve F₄ generasyonlarındaki verim, verim komponentleri ve lif kalite özellikleri karşılaştırılmıştır. Melez populasyonların F₃ ve F₄ generasyonlarındaki verim ve lif kalite özellikleri birlikte değerlendirildiğinde, Aşkabat 100 x Şahin 2000 ve TAM94L 25 x Şahin 2000 melezlerinde uygulanacak tek bitki seleksiyonu ile kabul edilebilir verim potansiyeli ve iyileştirilmiş lif uzunluğuna sahip pamuk hatların geliştirilebileceği sonucuna varılmıştır. Bu çalışma aynı zamanda özellikle türler arası melez populasyonlarında tek bitki seleksiyonuna F₃ ve daha sonraki generasyonlarda başlanmasının daha yararlı olacağını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Pamuk, türler içi ve türler arası melez populasyonları, verim, lif kalitesi